08/01/2020

Ο Πανταρώτας

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

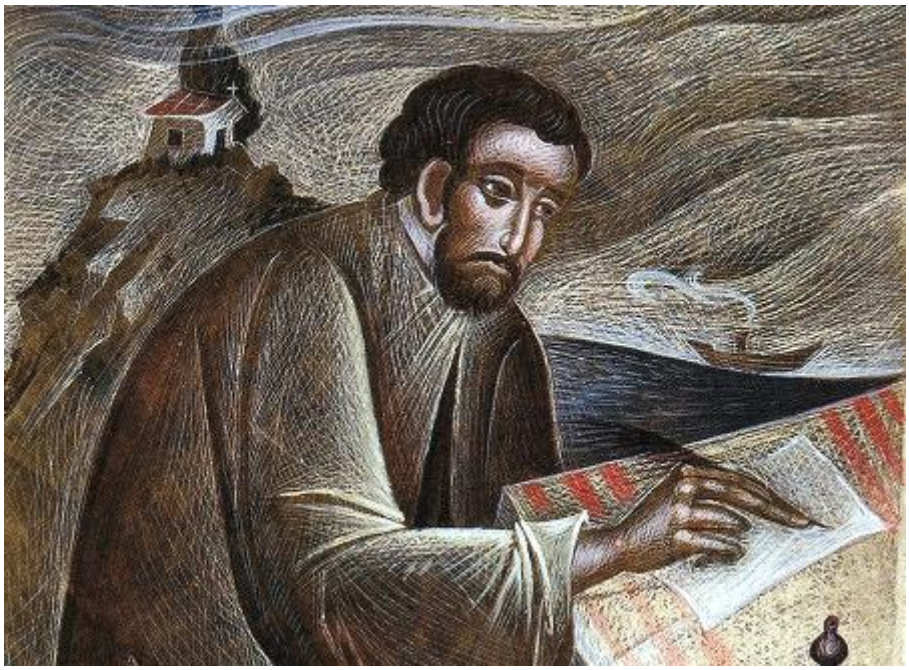

Το διήγημα του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη Ο Πανταρώτας, με τον υπότιτλο Ναυτικόν Διήγημα, πρωτοδημοσιεύτηκε στις 8 Ιανουαρίου του 1891 στην εφημερίδα Ακρόπολις.

Ο μπαρμπ'- Αλέξης ο Καλοσκαιρής δεν είχεν ανάγκην του πορθμείου του Χάρωνος δια να πηδήση εις τον άλλον κόσμον· είχε το ιδικόν του.
Καλά που ευρέθη κι αυτό το υπόσαθρον πλοιάριον, αυτόχρημα σκυλοπνίχτης, φελούκα παμπάλαιος, δια να θαλασσοπνίγεται και πορίζηται τα προς το ζην ο μπαρμπ' – Αλέξης. Ήτο πτωχός, πάμπτωχος. Τόσα χρόνια που εγύριζε στην ξενητειά κι εταξίδευε με ξένα καράβια, κατάλαβες, καμμίαν προκοπήν δεν είχεν ιδεί. Παραπάνω από λοστρόμος, δεν κατώρθωσε να φθάσει. Άλλοι σύντροφοί του, κατάλαβες, απέκτησαν σκούνες και βρίκια, και δυο-τρεις μάλιστα ευρίσκοντο, το-σήμερο, με μπάρκα. Κι αυτός δεν είχε το-σήμερο, ουδ' ένα κότερο, μόνον ήτον ηναγκασμένος μ' αυτήν την παλιόβαρκα ν' αγωνίζεται να πορισθή τον άρτον της οικογενείας του. Και είχεν οίκοι δύο «αδύνατα μέρη», εν ώρα γάμου, και οι γαμβροί, κατάλαβες, το-σήμερο, γυρεύουν πολλά. Σπίτι, αμπέλι, ελαιώνα, παλιοχώραφα, τα χρειαζούμενα του σπιτιού όλα, και το μέτρημα χωριστά.
Μήπως είχε, τουλάχιστον, βοήθειαν από κανένα; Εκ των δύο υιών του ο νεότερος ο Δημήτρης, καλή του ώρα, υπηρετούσε, ας είχε ζωή, εις το Βασιλικόν Ναυτικόν. Καλά ναυτικά ήθελε μάθη! Ο άλλος, ο Αποστόλης ο μεγαλείτερος, έλειπε χρόνια

εις τους ωκεανούς. «Ούτε γράμμα ούτε απηλογιά». Προ τριών ετών είχε μάθει ότι ήτο με έν αγγλικόν ατμόπλοιον ναύτης, και ότι περνούσε για Ιταλός. Ας πα' να περνούσε και για Σκλαβούνος! Αυτός διάφορο δεν είχε.
Ως ο κατάδικος εις το ικρίωμά του, ως ο κοχλίας εις το κέλυφός του, ο μπαρμπ' Αλέξης ήτο προσηλωμένος εις την λέμβον του. Εταξίδευε μεταξύ Μιτζέλας, Στυλίδος, Λιχάδος, Ωρεών και Αιδηψού. Διεπόρθμευε κάτι μικρά εμπορεύματα, σπανίως επιβάτας. Άπαξ του μηνός κατέπλεεν εις την χθαμαλήν ευλίμενον νήσον του, δια να φέρη εξοικονόμησιν εις την γριά και εις τας δύο κόρας του.
Το πάλαι είχε σύντροφον εις την λέμβον τον γερο-Σαλαμάστρα (καλά που ηύρε συμπλωτήρα αρκετά ριψοκίνδυνον)· αλλ' ο γερο-Σαλαμάστρας δεν ήτο ευχαριστημένος από το μερδικό, εγόγγυζεν απαύστως και μίαν πρωίαν του έφυγε και τον άφησε «μες στη μέση». Ύστερον, «από φεγγάρι σε φεγγάρι» είχεν ενίοτε τον μπαρμπα-Γιάννην τον Λαλούμενον. Αλλ' ο μπαρμπα-Γιάννης ο Λαλούμενος συνήθειαν είχε, την ημέραν του απόπλου, να συμπίνει με τους φίλους, και ουχί σπανίως το ταξίδι ανεβάλλετο εξ αιτίας του, ή ο ναύλος εναυάγει εξ ολοκλήρου. Ο μπαρμπ'- Αλέξης ηναγκάσθη να τον αποπέμψη.
Τελευταίον και μόνιμον σύντροφον προσέλαβε τον Γιάννην τον Πανταρώτα.

Τι περίφημος άνθρωπος αυτός ο Γιάννης ο Πανταρώτας! Ηδύνατό τις να τον ονομάση και Γιάννην Άπιαστον! Ο μπαρμπ'- Αλέξης μάλιστα τον εναυτολόγει υπό το όνομα «Ιωαννίδης». Υπελόγιζεν ότι αν υπάρχουσιν ανά τον ελληνικόν κόσμον εκατόν χιλιάδες έγγαμοι Γιάννηδες και Γιάνναιναι χήρες, θα είναι, κατά μέσον όρον, διακόσιαι πενήντα ή τριακόσιαι χιλιάδες Ιωαννίδαι. Και μετά τρεις γενεάς, ότε (αν περισωθή το ελληνικό γένος) τα εις -ίδης και -άδης θ' απαντώνται μόνον εις τα ηρωικοκωμικά επύλλια, τις θα ευρεθή ν' ανησυχήσξ αν οι ζήσαντες Ιωαννίδαι ήσαν σωστοί τριακόσιαι χιλιάδες ή τριακόσιαι χιλιάδες και είς;
Το αληθές είναι, ότι ο μπάρμπ' – Αλέξης ο Καλοσκαιρής έτρεφε μεγάλην στοργήν προς τον συμπλωτήρα του, τον Πανταρώταν. Δεν εμερίμνα τόσον περί του εαυτού του, αν θ' αξιωθή να λάβη σύνταξιν από το Ναυτικόν Απομαχικόν Ταμείον, όσον περί του συντρόφου του. Εκεί που έπλεεν από κάβον εις κάβον, από αιγιαλόν εις αιγιαλόν, ίστατο μίαν στιγμήν, άφηνε την κώπην, έφερε την χείρα εις το μέτωπον, κι έλεγε·
– Το ελάχιστο, αυτός ο Ιωαννίδης δε θα πάρη τίποτε σύνταξη; Τον ναυτολογώ ταχτικά! Τίποτε δεν του λείπει. Τα χαρτιά του είναι σωστά. Εγώ, ας κουρεύωμαι!
Και στρεφόμενος προς μεσηβρίαν έκαμνεν λίαν εκφραστικήν χειρονομίαν, με τον αντίχειρα και με το δείκτην λέγων·
– Όρσε, κουβέρνο!

Και ουχ ήττον υπέφερε πολλά δια να «τον περάση στα χαρτιά» αυτόν τον Γιάννη τον Πανταρώτα. Οι λιμενικοί υπάλληλοι μάλιστα «του έψηναν το ψάρι στα χείλη».

Είναι αληθές ότι ο εξακουσμένος σύντροφός του ήτο εν διηνεκεί απουσία. Οι αλιείς, οι συναντώντες τον μπάρμπ' – Αλέξην παραπλέοντα τας ακτάς, ενίοτε και οι αιπόλοι, οι οδηγούντες τας αίγας των εις τον αιγιαλόν, «δια να αρμυρίσουν», τον ηρώτων·
– Που είν' ο σύντροφός σου; Μοναχός σου αρμενίζεις;
– Πάει ν' αγοράση ψωμιά, απήντα ο μπαρμπ' – Αλέξης. Τώρα τον περιμένω να γυρίση.
Κι ενώ έλεγεν, ότι τον περιμένει, εξηκολούθει ουδέν ήττον να πλέη.
Οι επιστάται των λιμένων, οι υγειονομικοί φύλακες και οι τελωνοσταθμάρχαι ήσαν τα φόβητρα του μπαρμπ' – Αλέξη.
Επαρουσιάζετο πάντα μόνος του, εις το υγειονομικόν ή λιμενικόν σταθμόν, δια «να βγάλη τα χαρτιά».
– Ποιος είν' ο σύντροφός σου;
– Ο Γιάννης ο Πανταρώτας· (αλλαχού έλεγεν ο Ιωαννίδης.)
– Και πού είν' αυτός ο Γιάννης ο Πανταρώτας;
– Με καρτερεί στη βάρκα.
– Πώς δεν τον παρουσιάζεις ποτέ;
– Ολημέρα στην πιάτσα βρίσκεται· αδειάζει απ' το μεθύσι;
– Κι εμπιστεύεσαι συ να ταξιδεύης με μέθυσον.
– Τον έχω δια τον τύπο, επειδή έτσι το θέλει ο νόμος. Εγώ αξίζω για δυο.
Και ο λιμενικός υπάλληλος εφόρει τα γυαλιά του και του έδιδε «τα χαρτιά».
Εις όμως υπάλληλος ήτον πολύ πονηρός, και τον είχε καταλάβει.
Φαίνεται να ήτο Μωραΐτης. Αλλ' ο μπάρμπ' – Αλέξης ταχέως τον αφόπλισε. Υπό την πρώρα της βάρκας έκρυπτε πάντοτε μίαν τσότραν γεμάτην, ή και δαμετζάναν ολόκληρον, του ευρίσκοντο δε και κάτι ορεκτικά εδέσματα της πατρίδος του. Με μισή αστακοουρά, με κανέν καπνιστό κεφαλόπουλο της λίμνης, με ολίγον αυγοτάραχον, μ' ένα έγχελυν αλατισμένον, όλα προϊόντα της μικράς ωραίας νήσου, ο μπάρμπ' Αλέξης έκαμνε τη δουλειά του.
Εις άλλος όμως ήτο σκληρός. Ήτο ολιγώτερον τρεπτός από τους αρχαίους θεούς, και ας τους είχε σχεδόν πατριώτας. Ήτο «Αυστριακός, χειρότερος από Τούρκον», κι έτυχε να γίνει υπάλληλος εις την ελευθέραν Ελλάδα. Ο μπαρμπ' – Αλέξης δεν ημπόρεσε να τον καταφέρει. Ηναγκάσθη να παύση να πλησιάζη εις τον σταθμόν εκείνον της Στερεάς.

Μίαν φορά όμως «τα έφερε σκούρα». Ευρέθη εις το πέλαγος, εν τω μέσω του Ευβοϊκού στενού, εις ίσην από της ηπείρου και από της νήσου απόστασιν.
Ήρχετο από τους Ωρεούς κι έπλεε δια το Θρόνιον. Είχεν μικρόν φορτίον από στάμνες και κανάτια, και ημισείαν δωδεκάδα βαρέλια εντοπίων μικρών αφύων.
Ο μπαρμπ' – Αλέξης ήτο αμέριμνος ως πάντοτε, κι εκάθητο εις την πρύμνην κυβερνών το σκάφος και ιθύνων το ιστίον.

Δεν ήτο ανάγκη τώρα να κάμh την τέχνην την οποίαν εσυνήθιζεν άλλοτε. Να καθίση δηλαδή εις το κύτος της λέμβου, παρά τον ιστόν, να προσδέση την σκόταν και τον οίακα δια διπλών σχοινίων, και να χειρίζηται αόρατος, από του κύτους, φλόκον, ιστίον και πηδάλιον, με μία χεριά.
Ενίοτε μάλιστα ενησμενίζετο να το κάμνει οσάκις είχεν, όπερ σπάνιον, κανένα χερσαίον επιβάτην, τον οποίο υπεχρέου να καθίσει παρά το πηδάλιον, όταν διήρχοντο πλησίον παραθαλασσίου χωρίου. Και από της ξηράς έβλεπον τότε πράγμα απίστευτον, φουστανελάν κυβερνώντα την λέμβον.
Την φοράν όμως ταύτην δεν είχεν επιβάτην κανένα χερσαίον.
Αίφνης βλέπει βασιλικόν πλοίον ερχόμενον αντίπρωρα αυτού. Ήτο η «Σαλαμινία» πιθανώς. Ίσως να ήτο και η «Πληξαύρα» ή «Αφρόεσσα».
Αν είχε κανένα επιβάτην, ας ήτο και φουστανελάς, θα τον υπεχρέου να μεταμφιεσθεί εις ναύτην, να φορέση τα παλιά αμπαδίτικα του μπαρμπ' – Αλέξη, τα οποία ευρίσκοντο υπό την πρώραν δια παν ενδεχόμενον.
Αλλ' επιβάτην, είπομεν, δεν είχε. Τι να κάμη;
Σηκώνεται, λαμβάνει το εν των ζυγών, εφ ων καθέζονται οι ερέται, το ανορθοί, εβγάζει ένα σκαλμόν, τον προσδένει δια του τροπωτήρος σταυροειδώς επί του ζυγού. Κύπτει υπό την πρώραν, αναζητεί τα παλιά ράκη του, ενδύει το διπλούν ξύλον με μίαν κάπαν, της οποίας τα μανίκια εκρέμαντο σπαρακτικώς περί τας δύο άκρας του σκαλμού. Επί της κορυφής του ορθού ξύλου θέτει έναν ναυτικόν κούκον, τον οποίον είχεν, αφ' ου χρόνου εταξίδευε με τα ξένα πλοία εις Ιταλίαν και εις τον Αδρίαν. Δια να σταθή οπωσούν ο κούκος, τον περιδένει ολόγυρα με το κίτρινο ζωνάρι του, ως σαρίκι.
– Είναι σωστό σκιάζουρο, εψιθύρισεν ο μπαρμπ' – Αλέξης.
Και έστησε το αυτοσχέδιον τούτο ανδρείκελον επί του θριγκού της πρώρας, με την βάσιν κάτω εις το κύτος, εκείθεν του κολπουμένου ιστίου.
Έβαλε και την μίαν κώπην εγκάρσιον, οιονεί εις ανάπαυσιν επί των γονάτων του ανδρεικέλου, με το πτερύγιον άνω προς τον ουρανόν!
Ολίγα λεπτά ακόμη, και τα δύο αντίπρωρα πλοία συνηντήθησαν. Ο μπαρμπ'-Αλέξης ύψωσε την σημαίαν, εμετρίασε τον δρόμον, και απέδωκε τας τιμάς. Ο κελευστής της βασιλικής ημιολίας, όστις εγνώριζε τον μπαρμπ' – Αλέξην από πολλών ετών δεν ηδυνήθη να μη θαυμάση την ευχειρίαν και την ραστώνην, μεθ ής έπλεε.
– Μπράβο καπετάν Αλέξη, τω έκραξεν, είσαι πολύ σβέλτος.
– Αλήθεια, απήντησε ο μπαρμπ' – Αλέξης… και μάλιστα ο σύντροφός μου.

Τούτων ένεκα, μεγάλης χαράς ήτο αφορμή δια τον μπαρμπ' – Αλέξην, όταν κατώρθωνε «στη χάση και στη φέξη» να έχει κανένα επιβάτην, τον οποίον, εν ανάγκη, να περάση ως τον περίφημον Γιάννη τον Πανταρώτα. Αλλά πού επιβάτης; Ποίος ετόλμα να πατήση τον πόδα εις την παλιόβαρκα;

Μίαν φοράν ευτύχησε να επιβιβάσει από μίαν ακρογιαλιάν της Λοκρίδος ένα κάποιον ορεινόν, όστις ήθελε να περάσει αντικρύ, εις την Εύβοιαν.
Αλλ' ίσως ήτο η πρώτη φορά, καθ' ην ούτως επάτησε τον πόδα εις πλοίον εν γένει.
Μόλις εκάθισε παρά την πρύμνην, με την σκούφιαν του ίσα με το αυτί, με τον στριμμένον μύστακά του, με τα τουζλούκια του, εις μέρος, όπου εδιαναστούσεν η βάρκα, και όπου ο μπάρμπ' – Αλέξης είχε διπλαρώσει την βάρκα επίτηδες, δια να τον παραλάβη, και αμέσως, πριν λύση ο ναύτης τα απόγεια, πριν η λέμβος σαλεύση ακόμη, διότι ήτο γαλήνη, ο επιβάτης ήρχισε να πιάνεται από τον σκαλμόν, από την κωπαστήν, από τον ώμο του μπαρμπ' -Αλέξη, από ό,τι εύρισκε.
– Τι έχεις; είπεν ο κυβερνήτης· κάμε ήσυχα, μη φοβάσαι.
Και ήρχισε ν' ανασπά την άγκυραν.
Αλλ' ο επιβάτης δεν ήτο καλά! Είχε κύψει εις το κύτος, κι εζήτει να κρατηθή από τας εξοχάς των στραβοξύλων, από τα εσωτερικά φατνώματα.
Η λέμβος εκινήθη.
– Έχε έννοια, είπεν ο μπαρμπ' -Αλέξης, τώρα θα λύσω το πανί.
Το σκάφος εσάλευσε ολίγον τι. Ο επιβάτης εκυρτώθη, έγινε κουβάρι. Εκρατείτο σπασμωδικώς από τον πρυμναίον ζυγόν, από τον θριγκόν της πρύμνης.
– Βγάλε με! Βγάλε με! εκραύγασε.
– Τι έπαθες, βρε άνθρωπε, σε καλό σου!
– Βγάλε με όξου, δεν μπορού. Δεν μπορού την φευγάλα τσ' βάρκας.
– Μη φοβάσαι, δεν είναι φουρτούνα. Μπονάτσα, κάλμα.
– Βγάλε με όξου, σ' λένε. Τι μ' κρένεις αυτού;
– Τώρα λιγάκι κι εφθάσαμε. Κάμε το σταυρό σου. Τράβα μια ρακιά.
– Χοντρές καληόρις μ' κρένεις, βλέπου;
Και με τον ένα γρόνθον εφοβέριζε τον μπαρμπ' – Αλέξην, ενώ με τον άλλον εκρατείτο σπασμωδικώς από την κωπαστήν.
Ο γηραιός ναυτικός έδωκε τόπον τη οργή. Ηναγκάσθη να προσεγγίση οπίσω εις την ξηράν και να τον αποβιβάση.
Μόλις επάτησεν εις τα άγια χώματα, ο ορεινός, απεμακρύνθη ολίγα βήματα, και στραφείς κατά τον αιγιαλόν, εστάθη μεταξύ ενός βράχου κι ενός θάμνου, και προσβλέψας βλοσυρώς προς τον μπαρμπ' – Αλέξην, όστις απεμακρύνετο σιωπηλώς από της ακτής, επρότεινε και τους δύο γρόνθους την φοράν ταύτην, σείων απειλητικώς την κεφαλήν και κράζων·
– Αχ! καραβά. Αχ! βρε καραβά. Αχ! μωρέ καραβά.

Αν και συνήθως εθήρευε τους επιβάτας, όπου τους εύρισκεν, ο μπαρμπ' – Αλέξης άπαξ ευρέθη εις την ανάγκην ν' αποποιηθή να παραλάβη επιβάτην εις την μικράν υπόσαθρον σκάφην του. Ιδού πώς:
Ήτο κατά τας τελευταίας ημέρας του έτους 1870. Ο μπαρμπ' – Αλέξης ητοιμάζετο ν' αποπλεύση έκ τινος ερήμου ακτής της Φωκίδος, μελετών, αν δεν εύρη εν τω

μεταξύ κανένα ναύλον, ν’ απέλθη εις την μικράν νήσον του.
– Χειμώνα, καλοκαίρι, ως τόσο, δε θα ξαποστάσω μια φορά κι εγώ! Καλότυχοι είναι ο Καπετάν Φραγκούλης, ο Γιαλόξυλος, ο καπετάν Θανασός, ο Ζευγαρωμένος, ο καπετάν Γιαννάκος, ο Έρωτας! Άμα μεσάσει ο Τρυγητής ο μήνας, έρχονται και δένουν τα καραβάκια τους από την Κολώνα της πιάτσας, και τραβούν φαΐ και ύπνο που πάει αντάρα και καπνός!
Ήτο περί την εσπερινήν αμφιλύκην, είχεν αρχίσει να νυχτώνη.
Δεν εφοβείτο να πλέη και δια νυκτός εις τόσον γνωστά πελάγη. Εκαυχάτο ότι «κι οι ξέρες και τα γκρίφια τον εγνώριζαν».
Ητοιμάζετο ν’ ανασπάση την άγκυραν.
Τα νερά εις τον όρμον εκείνον ήσαν ρηχά, «δεν εδιαναστούσεν η βάρκα».
Ήτο αραγμένος μέχρι βολής τουφεκίου από της ξηράς.
Εκεί βλέπει κάτι τι κι έλαμψεν έξω τινός βράχου της παραλίας. Αυτό δε το λάμψαν έλαμψεν επί τινός αμαυρού, λίαν θαμβού.Με όλον το επικρεμάμενον ήδη σκότος, η αμαυρότης εφαίνετο δεσπόζουσα του σκότους.
Ακούει μίαν φωνή, φωνήν λίαν επιτακτικήν και τραχείαν.
– Βρε, καραβά!
Προσηλοί τα όμματα, διαστέλλων υπερβολικώς αυτά, όπως διακρίνει εν μέσω του λυκόφωτος.
Μεταξύ δύο βράχων, εις μέρος, όπου ήρχιζεν ένα μονοπάτι, γνωστόν αυτώ, δι ου ανερριχάτο τις εις την γυμνήν και απόκρημνον ακτήν, βλέπει δύο άντρες ισταμένους. Ήσαν ένοπλοι, και τα τουφέκια και τα πιστόλια των έστιλβον επί της λερής περιβολής των.
Ο μπαρμπ’ – Αλέξης εφοβήθη μέγαν φόβον. Ουδ’ επί στιγμήν αμφέβαλλεν ότι ήσαν λησταί.
Ακούει δευτέραν φωνήν:
– Ε! καραβά! έλα γλήγορα να μας πάρης.
– Τώρα, τώρα! απήντησε μηχανικώς ο μπαρμπ’ -Αλέξης.
Και αφού ανέσυρε την άγκυραν, έλαβε τας κώπας. Αλλ’ αντί να ελαύνει προς την ξηράν, εχαμήλωσεν την ράχιν του, έκρυψε την κεφαλήν του εντός του κύτους, γενόμενος αόρατος από της ακτής, και με τα χείρας ή με τους πόδας όπως ηδύνατο, ήρχισε να ελαύνει προς το πέλαγος.
Οι δύο από της ξηράς ιδόντες τον δόλον, ήρχισαν να τον καταρώνται και να τον υβρίζωσι με τα φαυλότατα των επιθέτων.
Αλλ’ ο μπαρμπ’ – Αλέξης ηδιαφόρει. Εφοβείτο να έλθη εις επαφήν με τοιούτους φοβερούς την όψιν ανθρώπους. Και πλουσίαν αμοιβήν αν του έταζον, δεν θα τους εδέχετο ποτέ εις την λέμβον.
Ηκούσθη μία τουφεκιά. Η βολή συρίξασα εκτύπησεν εις το πηδάλιον της λέμβου.
Δευτέρα τουφεκιά βροντώδης αντήχησεν.Το βόλι ηυλάκωσε το κύμα, και βυθισθέν

εχάθη εις τον μέλανα πόντον.
Ο μπαρμπ' – Αλέξης, εξακολουθών να ελαύνη, ήτο εκτός βολής ήδη.
Όταν απεμακρύνθη αρκετά από της ξηράς, ανωρθώθη περίτρομος ακόμη, και ήρχισε να ψηλαφά τα μέλη του.
– Ω! διάβολε! άλτρος κάβος κονταρέμους.
Και προσέθηκεν·
– Ως τόσο, καλά που την εγλύτωσα. Πως θα χαρή η καημένη η γριά!

Είτε φαντασιώδης ήτο ο κίνδυνος είτε πραγματικός, του μπαρμπ' – Αλέξη του εφάνη ότι «εξαναγεννήθη».
Εν τούτοις δεν ήτο απίθανον να ήσαν και λησταί εκείνοι οι δύο άνθρωποι. Κατά την εποχήν εκείνην, είχε γίνει εν Ελλάδι σπουδαία και αποτελεσματική εργασία προς εξάλειψιν της ληστείας, όθεν οι τρεις ή τέσσαρες αρχηγοί των τότε ισαρίθμων κομμάτων, συνασπισθέντες, ως να ήσαν εκδικηταί των προγεγραμμένων, εκρήμνισαν παταγωδώς από της αρχής το έκφυλον Υπουργείον.
Ίσως οι δύο ούτοι φυγάδες, αν ήσαν πράγματι λησταί, να ήσαν τα τελευταία λείψανα καταστραφείσης τινός συμμορίας.

Και όμως ο γηραιός ναύτης, αν εσώθη από αληθείς ληστάς, δεν εφυλάχθη όμως και από κοινούς κλέπτας.
Εις μίαν άλλην ακρογιαλιάν είχε προσορμισθή μίαν ημέραν.
Ο σταθμός ο λιμενικός, όπου ώφειλε «ν' αλλάξει τα χαρτιά του», απείχε εκείθεν ημισείας ώρας οδόν.
Τώρα, εάν είχε σύντροφον άλλον τινά παρά τον Πανταρώταν, όστις ετέλει εν διηνεκεί απουσία, θα τον άφηνε να φυλάγη την βάρκα, και δεν θα την άφηνεν έρημην και ορφανήν.
Και αν δεν την άφηνεν έρημην και ορφανήν, δεν θα ήρχοντο εν τη απουσία του κλέπται, να του πάρουν ό,τι είχε και ό,τι δεν είχε.
Τούτο δε ακριβώς συνέβη.
Οι κλέπται εμβήκαν μέσα ως καλοί οικοκυραίοι. Του αφήρεσαν τα πάντα, ενδύματα, τρόφιμα, κοντάρια, ιστία, ως και τας κώπας. Του άφησαν μόνο τους τροπωτήρας και τους σκαλμούς. Και τους μεν σκαλμούς ίσως δεν ηδυνήθησαν να τους βγάλουν από τες σκαλμότρυπες, οι δε τροπωτήρες θα τους έπεσαν, δι' αδεξιότητα, από τας κώπας.
Τι να τους κάμη τους τροπωτήρας και τους σκαλμούς! Πώς να ταξιδεύση χωρίς κώπας, χωρίς ιστία;

Και έκτοτε ο μπαρμπ’- Αλέξης ο Καλοσκαιρής ωρκίσθη να μη παραβή επί ζωής του τους περί ναυτιλίας νόμους, και να μη συνταξιδεύση πλέον με τον Γιάννη τον Πανταρώτα.

Πηγή: sansimera.gr